

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Bartó László ügyvéd (8600 Siófok, Fő utca 97. fszt.1.) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Boronkai Zsolt ügyvéd (7625 Pécs, Tettye utca 35.) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2008. február 4. napján kelt 23.P.21.123/2005/55. számú ítélete ellen az alperes által 56. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 56.800 (ötvenhatezer-nyolcszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 136.300 (egyszázhatminchatezer-háromszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperes 2004. október 18-án személygépkocsi utasaként közlekedési balesetet szenvedett. A károkozó tehergépkocsira az alperesnél kötöttek kötelező gépjármű felelősségbiztosítást.

A baleset következtében a felperes a jobb lapockacsont vállizületet alkotó nyúlványának törését, az arc zúzódását és agyrázkódást, valamint a jobb karidegfonat felső sérülését szenvedte el. A balesettel okozati összefüggésben fennálló jobb vállizületi jelentős mozgáskorlátozottsága, a jobb kéz használhatóságának, szorító erejének jelentős csökkentése maradandó egészségromlást okozott, amely abban nyilvánul meg, hogy a jobb kéz megfelelő funkcióját igénylő munkák elvégzésére a továbbiakban a felperes nem alkalmas. A

baleset következtében a felperesnél középsúlyos depresszió alakult ki, mindezek együttesen a felperesnél 40 %-os munkaképesség-csökkenést eredményeztek. A felperes kőműves szakképesítésű, szakmájában a balesetet megelőzően eseti jelleggel dolgozott, ezen túl egyéni vállalkozóként családjával sörözőt üzemeltetett, továbbá saját tulajdonú ingatlanain családi szükségletét fedező zöldség- és gyümölcstermesztéssel, továbbá a családi szükségletét meghaladó bortermeléssel foglalkozott, a balesetet megelőzően rendszeresen vadászott. A baleset óta a szakmájában dolgozni nem tud, a sörözőben könnyű fizikai munka végzésére alkalmas, pultosként dolgozik. A ház körüli mezőgazdasági munkákat, valamint a szőlőművelést ellátni nem tudja, vadászni nem tud, gépkocsivezetési képessége korlátozott.

A felperes módosított keresetében 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és egyéb mellett 380.000 forint lejárt és 2008. január 1-től havi 10.000 forintos gyógyszerköltség, továbbá 1.205.025 forint lejárt és 2008. január 1-től havi 32.600 forint folyamatos mezőgazdasági, ház körüli és szőlőbeli munkák értékével kapcsolatos járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével 304.600 Ft vagyoni kártérítés, és a peren kívül megfizetett 700.000 forint nem vagyoni kártérítés beszámításával 4.300.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest azzal, hogy a nem vagyoni kár bekövetkezésétől késedelmi kamatot nem ítélt meg, mert a nem vagyoni kártérítés mértékét az ítélelhozatali ár- és értékviszonyok figyelembevételével határozta meg. Kötelezte továbbá 1.627.625 forint lejárt járadék és 2008. február 1-től minden hónap 20 napjáig havi 42.600 forint járadék megfizetésére is az alperest azzal, hogy a járadékból havi 10.000 forint a gyógyszerköltség, 32.600 forint pedig a kiesett ház körüli és mezőgazdasági munkák pótlásának költsége.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek a nem vagyoni kártérítésre és a költségpótló járadék mértékére vonatkozó rendelkezéseit támadta. A nem vagyoni kártérítés összegét a hasonló súlyú nem vagyoni hátrányokért fennálló kártérítési felelősséget elbíráló ítélkezési gyakorlatra hivatkozva kérte 2.300.000 forintra leszállítani, mert álláspontja szerint 3.000.000 forint alkalmas a felperest ért hátrányok pénzbeli kompenzálására. A havi járadék mértékét a lejárt tételekre is kiterjedően havi 20.000 forintra kérte leszállítani azzal, hogy a gyógyszerköltségre alapított járadékigény tekintetében a kereset elutasítását kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.

A balesetkor 50 éves, falun élő, nehéz fizikai munkát igénylő szakképesítéssel rendelkező, korábban szőlőingatlanait saját munkával művelő, a ház körüli fizikai munkákat és a családi vállalkozásban működtetett sörözőben szükséges fizikai munkákat is elvégző, jobb kezes felperes a káresemény következtében véglegesen alkalmatlanná vált a jobb kéz erő kifejtését, a jobb kar felemelését igénylő tevékenység végzésére, csupán az ilyent nem igénylő könnyű fizikai munka végzésére alkalmas. A tanult szakmájában - kőművesként - nem dolgozhat, a szőlő művelésére gyakorlatilag képtelen, a ház körüli fizikai munkák jelentős részét sem tudja elvégezni, a sörözőben is legfeljebb pultosként, csaposként tevékenykedhet. A jobb kar és kéz funkcióját igénylő, korábban rendszeresen űzött vadászatot sem tudja folytatni. Tartós, szinte állandó fájdalma van, amely a jobb váll mozgásakor jelentősen fokozódik. A fokozott fájdalom az éjszakai órákban a testhelyzet változtatásakor is jelentkezik, az az éjszakai nyugalmat zavarja. A felperesnél a káreseménnyel összefüggésben szakorvosi terápiát igénylő - közepesen súlyos - tartós depresszió is kialakult.

Mindezeket figyelembe véve - az elsőfokú ítélethozatalkori ár- és értékviszonyok alapulvételével - az 5.000.000 forintban meghatározott kárpótlás nem eltúlzott mértékű.

Alaptalanul kérte fellebbezésében az alperes a költségpótló kártérítési járadék összegének leszállítását és ezen belül a gyógyszerköltségek megtérítésére irányuló kereset elutasítását is.

Nem állja meg a helyét az a fellebbezési állítás, hogy a gyógyszerköltségek felmerülését és összegét a felperes nem bizonyította. A felperes 36. sorszám alatt gyógyszerertári igazolást csatolt, amely felsorolja az általa szedett, illetve nála alkalmazott gyógyszereket, és azok térítési díját 30.773 forintban tünteti fel. Ezekről az 53. sorszám alatti kiegészítő orvosszakértői vélemény megállapítja, hogy összefüggésbe hozhatók a baleseti sérüléssel és a gyógyszerertár által igazolt mennyiség - a fájdalomcsillapítók kivételével - három hónapra elegendő. A felperes e kimutatásban nem szereplő további - szakorvos által felírt - gyógyszerek szedését és kifizetését is igazolta, amelyek indokoltságát és a baleseti sérüléssel fennálló kapcsolatát a szakértő szintén igazolta. A felperes indokolt, a károkozással összefüggő gyógyszereszedésének költsége ezek szerint a havi 10.000 forintot meghaladja.

Az orvosi szakvéleményből megállapíthatóan a felperes a balesete óta, azzal összefüggésben, számos szakorvosi vizsgálaton, kezelésen vett részt, amelyeken gyógyszeres terápiát is előírtak. Nem fogadható el az az alperesi védekezés, hogy miközben a felperes a gyógyulása érdekében minden szükséges orvosi vizsgálatnak és kezelésnek aláveti magát, a részére előírt vagy hasznos gyógyszereket nem váltotta ki és ezért költsége nem keletkezett.

Alaptalan az a fellebbezési kérelem is, amely a felperes kiesett ház körüli, illetve mezőgazdasági munkája pótlására megítélt járadék leszállítására irányult. Az

igazságügyi gazdasági szakértő a kiesett munkák idegen munkaerővel való pótlásának költségét munkálta ki és ezt az elsőfokú bíróság indokoltan vette alapul a járadék összegének megállapításakor. Nem volt szükség az igénybe vett idegen munkaerő díjazásának igazolására, mert az ítélkezési gyakorlat szerint nem szolgálhat a károkozó javára az a körülmény, hogy a kiesett munkát rokonok vagy mások a károsult javára szíveségből végzik, illetve az sem, ha a munkát fogyatékosága ellenére a károsult rendkívüli teljesítménnyel maga végzi el.

A felperes már a balesetét megelőzően rendelkezett szőlőültetvénnyel, amelynek fenntartása, művelése az ingatlan értékének megőrzéséhez szükséges. Az ennek érdekében felmerült többletkiadások olyan költségek, amelyekre a kártérítési felelősség kiterjed, függetlenül attól, hogy a beszedett termés meghaladja a felperes és családja szükségleteit.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alaptalanul fellebbező alperesnek perköltség nem jár és viselni tartozik a per tárgyi illeték-feljegyzési jogos voltára tekintettel le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 74.§-ának (3) bekezdése folytán irányadó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése és a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján. Ugyancsak a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes a felperes másodfokú költségének megfizetésére, amely a felperest képviselő ügyvéd munkadíjából áll, és amelynek mértékét a másodfokú bíróság a 2.271.200 forintos pertárgy érték figyelembe vételével a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

P é c s , 2008. szeptember 11.

Dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Szentpéteriné Dr. Bán Erzsébet s.k. bíró